

Smer bezplatné sterilizácie odmieta

Lucia Nicholsonová z SaS navrhla sprístupniť sterilizácie pre chudobné matky troch detí. Smer však zákon meniť nebude. Bezplatné dobrovoľné sterilizácie na Slovensku nebudú. Poslankyňa SaS Lucia Nicholsonová navrhuje túto možnosť pre ženy nad 35 rokov s viac ako troma deťmi. Smer už vopred oznámil, že návrh nepodporí. SaS návrh nebola schopná presadiť ani v čase, keď bola vo vláde. KDH ministromi práce Jozefovi Mihálovi v roku 2011 odkázalo, že odmieta platiť z peňazí verejného zdravotníctva úkony, ktoré by mali byť vecou prirodzenej zodpovednosti a výchovy. Nicholsonová si však myslí, že politikárčenie by malo prestať. „Nerozumiem, prečo by poslanci Smeru nemohli prekročiť svoj tieň,“ povedala. Odvoláva sa aj na to, že v roku 2009 vtedajší minister zdravotníctva Richard Raši zo Smeru predložil národný program starostli-

vosti o ženy, ktorý v bode sedem Slovensko do roku 2014 zaväzoval vypracovať návrh na dostupnosť bezplatnej sterilizácie pre sociálne slabších. „Je to aj v súlade s medzinárodným dohovorom OSN, v ktorom sa Slovensko zaviazalo, že sprístupní sterilizácie pre všetky sociálne vrstvy,“ hovorí Nicholsonová. Vláda napokon spomínaný národný program neschválila aj pre odpor katolíckej cirkvi. Nicholsonová hovorí, že jej návrh nemal pomôcť len rómskym ženám. Podľa nej je veľa žien, ktoré žijú z dávok a ochotne by to podstúpili. „Stretla som sa aj so ženou v osade, ktorá mala desať detí, jedenáste na ceste, mala ich v detskom domove a rada by to podstúpila, keby to nestálo tristo eur,“ hovorí. Ministerstvo si myslí, že takýto úkon by sa nemal hradiť z verejného zdravotného poistenia a mali by si ho zaplatiť ľudia sami. (mož), SME 28/08/2012

Cirkev nechce svadby gejov

Škótska vláda chce do roku 2015 povoliť sobáše homosexuálov. Narazila však na tvrdý odpor miestnej katolíckej cirkvi, ktorá hovorí jasne nie. Vláda v Škótsku pritom tvrdí, že nebude žiadať náboženských predstaviteľov, aby gejov a lesby oddávali. „Plánujeme pokračovať v plánoch povoliť svadby osôb rovnakého pohlavia a náboženské ceremónie pre civilné zväzky, pretože veríme, že je to správne,“ citovala internetová stránka televízie BBC z vyhlásenia škótskej vlády. „Zároveň však rovnako budeme chrániť slobodu vierovyznania a prejavu a zabezpečíme, aby kňazi, ktorí sú proti svadbám homosexuálov, sa na nich nemuseli podieľať.“ Vláda k tomu pristúpila po verejných konzultáciách, do ktorých sa podľa agentúry AFP zapojilo 80-tisíc Škótov. Z toho 65 percent podporilo svadby gejov. Katolícka cirkev v Škótsku však prešla do ofenzívy. Včerajšok nazvala Národnou nedeľou manželstiev a na omšiach čítala list, v ktorom plány vlády

odsúdila. Cirkev vytvorí Národnú komisiu pre manželstvo a rodinu. Jej náplňou bude koordinovať kampani proti svadbám homosexuálov. Škótsky kardinál Keith O'Brien povedal, že postoj katolíckej cirkvi k manželstvám je jednoznačný. „Je to zväzok medzi mužom a ženou a je nesprávne, že sa vlády, politici či parlamenty snažia zmeniť alebo zničiť túto skutočnosť,“ citovala O'Briena AFP. „Je čoraz jasnejšie, že agenda katolíckej cirkvi ide proti gejov a že to chce vnútiť celej spoločnosti,“ reagoval podľa BBC Tom French z organizácie Equality Network, ktorá podporuje práva homosexuálov. „Vyzývame škótsku vládu, aby sa pevne držala svojho plánu na zavedenie manželstiev osôb rovnakého pohlavia,“ uviedol French. V Británii už v roku 2005 povolili registrované partnerstvá osôb rovnakého pohlavia. Londýn pravdepodobne tiež pristúpi aj k legalizácii manželstiev homosexuálov na celom území krajiny. am

Pravda 27/08/2012

Na cyklopúti žehnali bicykle

Dnes bolo na Slovensku množstvo bohoslužieb. Tú najoriginálnejšiu však celkom určite zažili pri Ilave. K starobylému kostolíku uprostred lúky v Pomínovci sa vybrali stovky ľudí na bicykli. Na omši každému aj požehnali.

Dámy aj páni z celého stredného Považia dnes nechali sviatočné oblečenie doma v skrini. Na cyklopúte k malebnému kostolíku v Pomínovci si nasadili helmy a volili športovejšiu odev.

Anketa- Opýtaná 1: „Ako na turistiku. Krat'asy a botasky a to je všetko.“

Opýtaná 2: „Tak je to také športové, je to celkom niečo iné ako normálne nedeľa do kostola.“

Opýtaná 3: „Som z Nemšovej, no cestovala som pol hodiny, cesta bola dobrá, aj som trochu zmokla.“

Redaktorka: „Na kázeň pod holým nebom prišli na bicykli aj farári. Pán Lajcha šliapal do pedálov viac ako dve hodiny z Prievidze. Cykloodev tvoril časť jeho rúcha.“

Michal Lajcha, kaplán: „Unavený sa trochu cítim, pretože som neskoro išiel spať.“

Redaktorka: „Celá kázeň sa niesla v odľahčenom duchu.“

Štefan Klúčik, farár z Bolešova: „Je to spojené s rozdávaním svätého Krištofa, ktorý je patrónom cestujúcich, no a teda s požehnaním tých bicyklov.“

Michal Lajcha, kaplán: „Požehnaj tieto bicykle a ochraňuj od nešťastia a škody všetkých, čo ich budú používať.“

Redaktorka: „Najmladší účastník cyklopúte má len päť mesiacov. Iné deti mali takéto špeciálne dopravné prostriedky, dokonca so svojimi menami.“

Juraj Janco, cyklista z Ilavy: „Teraz ich to tu... už trochu začali vyrušovať, tak ich idem povozit' do kolečka.“

Redaktorka: „K pútnickému miestu dnes prišlo takmer sedemstosedesiat bicyklov z päťdesiatich miest. Organizátori plánujú aj zimnú verziu púte. Pri tomto kostolíku by sa mala konať v decembri na bežkách.“

Dominika Kusá, STV 1, 26/08/2012

Násilie v Belfaste

Najmenej sedem policajtov sa zranilo pri potýčkach, ktoré vypukli v zmiešanej časti severoírského Belfastu. Nepokoje vyprovokovali miestni protestanti. Tí sa vydali na tradičný pochod ulicou, ktorá vyúsťuje pri katolíckom kostole. K výtržnostiam došlo, keď sa polícia snažila oddeliť protestantov od katolíckych demonštrantov. Zhromaždený dav hádzal na policajtov kamene, fľaše a delobuchy.“ **TV JOJ, 26/08/2012**

Hviezda internetu z noci do rána

Ráno neznáma babička, k večeru amatérska reštaurátorka, o ktorej hovorí celý svet. Osemdesiatročná Španielka, ktorá premaľovala storočnú fresku Krista, zmenila malú dedinu na Disneyland. Pred kostolom s jej výtvorom stoja zástupy ľudí. Ešte viac fanúšikov si získala na sociálnych sieťach.“

Internetom sa šíria desiatky diel, ktoré akoby z oka vypadli španielskej freske v podaní babky Cecilie. Z tej sa z noci do rána stal priam fenomén. No a kto vie, možno z turistického ruchu, ktorý do dediny pritiahla, pokrývajú aj náklady na opravu pravej fresky Ecce Homo. **Markíza, 24/08/2012**

Ubúda samovrážd

Ekonomická kríza nás zrejme naučila žiť aj v ťažkých časoch. Samovrahov na Slovensku totiž ubúda. No pre dobrovoľný odchod z tohto sveta sa aj minulý rok rozhodlo vyše päťsto Slovákov.

Skokom z okna prešovskej nemocnice svoj život pred rokom ukončil päťdesiatdvaročný pacient. Po páde z tretieho poschodia nemal šancu prežiť. Samovraždu vlni podľa štatistiky spáchalo až päťstodvadsaťdeväť Slovákov, no oproti roku 2010 sa ich počet znížil o vyše stovku (631). Už dávno pritom neplatí, že samovrahom sa môže stať len duševne chorý človek.

Zuzana Palaiová, psychologička: „Je to normálny človek, ktorý sa ocitol v nenormálnej ťažkej krízovej situácii.“

Redaktor: „Samovrahov v minulosti odcudzovali a dokonca ich pochovávali mimo cintorínov. No aj pohľad cirkvi sa už na dobrovoľný odchod z tohto sveta zmenil.“

Marek Krehel, farár: „Máme nádej, že Pán Boh si nájde svoje cesty, ako dať večnú spásu aj týmto dušiam, cesty, ktoré človek nepozná.“

Redaktor: „Najčastejšou príčinou samovrážd sú rodinné či partnerské problémy, ale aj strata blízkeho človeka. Často si siahnu na život gamblersi, ľudia so zdravotnými či economic-

kými problémami. Samovrahovia si u nás najčastejšie volia obesenie.“

Spôsoby samovrážd

obesenie 348
skok z výšky 40
zastrelenie 28
podrezanie žíl 27
skok pod vlak 16

Redaktor: „Pokles počtu samovrážd si psychologička vysvetľuje aj tým, že ľudia poučení krízou sa už jednoducho naučili žiť skromnejšie aj v ťažkých časoch.“

Zuzana Palaiová, psychologička: „Keď prídu o zamestnanie, alebo keď je doma menej peňazí, tak zrazu je to norma, ktorá je v spoločnosti.“

Martin Jedinák, redaktor: „Nielen psychologické poradne, ale aj kňazi v kostoloch sú im k dispozícii. Niekedy sa totiž stačí o svojich problémoch len porozprávať.“

Marek Krehel, farár: „Už len to, že sa to dá von, že sa o tom povie čosi, tak to človeku pomôže.“

Redaktor: „Aj keď počet samovrážd u nás neustále klesá, celosvetové štatistiky sú naozaj hrozivé. Odhaduje sa, že ročne si život vezme takmer milión ľudí, teda každý štyridsať sekúnd samovraždu spácha jeden človek.“

Martin Jedinák
TV Markíza, 24/08/2012

Z kostola je pútnické miesto

Amatérska maliarka pre svoj kostol urobila viac ako ktokoľvek iný. Jej pokus o opravu chátrajúcej fresky síce dopadol katastrofálne, no doteraz neznáma maľba sa okamžite stala magnetom pre turistov z celého sveta a fanúšikov si našla už aj na internete. Za pár dní maliarku podporilo na Facebooku takmer osemdesiatisíc ľudí.

Kostolík v malom španielskom mestečku pri Saragóze sa stal novým pútnickým miestom. Žiadny zázrak sa tam nestal, to len snaživá babička chcela zreštaurovať fresku Ježiša z devätnásteho storočia. Ako sa jej práca so štetcom skončila, už videl zrejme celý svet. Teraz sa v kostolíku tlačia veriaci a turisti z každého kúta sveta. Domáci sa z toho tešia a amatérsku reštaurátorku chvália na každom roku.

ANKETA - Turista: „Myslím, že to

tomuto malému mestečku len pomôže.“

Turistka: „Ona je dobrá umelkyňa, aj maliarka. Mám od nej nejaké obrazy.“

turista: „Je to fajn, že sa niečo také u nás stalo. Každý bude teraz z toho profitovať, aj bar neďaleko.“

Redaktor: „Samozvaná reštaurátorka nechcela nikomu ublížiť, ani spôsobiť škodu. Len sa už nedokázala pozerieť na to, ako freska chátrala.“

Cecilia Gimenez, amatérska reštaurátorka: „Už z nej takmer nič nebolo, tak som ju chcela opraviť.“

Redaktorka: „A niekto vám to prikázal?“

Cecilia Gimenez, amatérska reštaurátorka: „Áno, pán farár. On o všetkom vedel. Akoby som také niečo mohla urobiť sama bez povolenia?“

Redaktorka: „Však ste to urobili tajne.“

Cecilia Gimenez, amatérska reštaurátorka: „Nie, samozrejme, že nie. Každý, kto prišiel do kostola, tak mohol vidieť, že maľujem.“

Redaktor: „Freska pred zásahom amatérky nemala veľkú hodnotu, no pre miestnych obyvateľov znamenala veľa. Úrady sa ju teraz budú snažiť opraviť po druhý raz, tentokrát pod dohľadom skutočného reštaurátora. Alebo si myslíte, že by mala zostať v tejto podobe?“

Redaktor: „Aj mnohé diela veľkých umelcov bývali v čase svojho vzniku nepochopené.“

Zlatica Puškárová, moderátorka: „No, to je síce pravda, ale neviem, či by si túto babičku trúfli zavolať aj iné farnosťi, aby reštaurovala ich fresky.“

Jakub Laca, TV Markíza, 26/08/2012

Farár odniesol zvon

S kurióznym problémom sa na nás obrátili obyvatelia obce Hrušov pri Rožňave. Spolu so starostom tvrdia, že im ukradli zvon.

Počúvajte dobre. Zvon vraj Hrušovčanom ukradol katolícky farár zo susednej dediny.

Ten má samozrejme na celý prípad iný názor. Tvrdí, že zvon iba vrátil na svoje pôvodné miesto.

Ja sa tomu sporu, Aďa, vôbec nečudujem. Ide vraj o zvon s mimoriadnou silou. Podľa Hrušovčanov dokonca dokázal odohnať od dediny búrkové mraky.

Redaktorka: „Na zvon v historickej zvonici boli obyvatelia obce zvyknutí a jeho zvuk im veľmi chýba. Na farára z vedľajšej obce, ktorý zvon odmontoval, majú katolícki ťažké srdce.“

Irma Balážová, obyvateľka Hrušova: „Majú šesťdesiatšesť rokov a teraz jemu prišlo do rozumu, že on mal zobrať ten zvon?“

Anketa - Opýtaná 1: „Chýba, ale doteraz bol, tak ja neviem.“

Opýtaný 2: „Tu patrilo, tak neviem prečo to zobrali.“

Martina Molčanová, redaktorka: „To, že práve tento zvon bol do zvonice privezený z vedľajšej obce, nám potvrdila aj jedna z najstarších obyvateľiek. Tá si ale pamätá, že nešlo o požičanie, ale o výmenu.“

Irma Balážová, obyvateľka Hrušova: „Za zvon dali zvon. To bola výmena.“

Redaktorka: „Katolícky farár, ktorý dal zvon odmontovať, však tvrdí opak.“

Norbert Bize, katolícky kňaz: „Požičali sme, kým si oni nebudú môcť kúpiť nový.“

Redaktorka: „Podľa starostu utrpela obec odstránením zvona obrovskú morálnu ujmu. Jeho zvuk obyvateľov údajne chránil aj pred búrkami.“

Gabriel Parti, starosta obce Hrušov: „S tým sa zazvonilo, tak normálne búrky obchádzali obec.“

Redaktorka: „Kňaz ale do obce priniesol a namontoval náhradný zvon. S tým ale obyvatelia spokojní nie sú.“

Gabriel Parti, starosta obce Hrušov: „To není zvon, to je o ničom. Ani nepočuť, ako je, ako keď v škole cengajú na hodinu.“

Norbert Bize, katolícky kňaz: „Či veľký zvon, či malý zvon jednoducho im bije alebo ich volá do kostola, v tom ja si myslím, že rozdiel nie je.“

Redaktorka: „Hrušovčania sú rozhorčení a svoj zvon žiadajú späť. Katolícky kňaz im ale odkazuje, že urobil iba to, čo bolo správne. Katolícka cirkev však tvrdí, že zvon patrí práve do Jablonovského kostola a po šesťdesiatich siedmich rokoch sa na svoje pravé miesto opäť vráti.“

Norbert Bize, katolícky kňaz: „Naozaj som im nezobral, neukradol ten zvon.“

Martina Molčanová
TV JOJ, 25/08/2012

Spoločná štátna hranica medzi Slovenskom, Českom a Poľskom spojila veriacich na Trojmedzí

Spoločná štátna hranica medzi Slovenskom, Českou republikou a Poľskom spojila v sobotu 25. augusta niekoľko stoviek veriacich na Trojmedzí. Na mieste, kde sa stretávajú tri krajiny, slávil spoločnú svätú omšu pútnici z ostravsko-opavskej, bialsko-ziwieckej a žilinskej diecézy. V spolupráci s obcou Čierne, združením obcí Jablunkovska a Gminov-Istebna to bolo už štvrté spoločné stretnutie obyvateľov troch susediacich štátov pod záštitou cirkvi. Na konci 90. rokov túto tradíciu obnovil Krajský úrad v Žiline. Jeho prednostom bol vtedy Anton Straka. Tentoraz sa pútnici

zo Slovenska zišli pri kostole svätého Petra a Pavla v Čiernom a odtiaľ spolu s biskupom Tomášom Galisom putovali na Trojmedzie. Krátko po 10.00 hodine začal spoločný program scénkou, ktorú predviedli mladí združení v medzinárodnom projekte Archa mladých. Omšu viedol biskup Galis za asistencie pomocného biskupa bialsko-ziwieckej diecézy Piotra Gregera. Na záver pozdravil prítomných ostravsko-opavský biskup František Václav Lopkovic. Po omši nasledoval kultúrny program, ktorý pripravili jednotlivé krajiny.“

Rádio FRONTINUS, 27/08/2012

Väznené obeť komunizmu

Vo väznici v Leopoldove komunistický režim mučil mnohých predstaviteľov cirkvi. Niektorí sa odtiaľ na následky krutého zaobchádzania už nevrátili. Patrili medzi nich aj Dominik Metod Trčka, ktorého spolu s vladykom Pavlom Gojdičom v roku 2001 pápež Ján Pavol II. blahorečil. Farnosť v Leopoldove pripravila ako spomienku trojdňovú púť.

Impulzom k podujatiu sa stalo práve blahorečenie tých, ktorí pre vieru ťažko trpeli. Okrem Pavla Gojdiča a Metoda Trčku medzi nich patria Vasil Hopko, či Zdenka Schelingová.

Jozef Sudor, farár v Leopoldove: „Veľký impulz nám dal blahoslavený pápež Ján Pavol II., ktorý týchto mučeníkov dal na oltár, a tým pádom vyzval nás, Slovákov, aby sme si ich uctievali.“

Redaktorka: „Program trojdňovej púte vyplňajú modlitby a spev.“

Jozef Sudor, farár v Leopoldove: „Leopoldov je takým miestom mučeníkov, je to taká Golgota pre Slovákov.“

Anna Bokorová, členka farského spoločenstva Leopoldov: „Ich svedectvo viery, svedectvo ich života nás povzbudzuje, aby sme prekonávali tie ťažkosti dneška.“

Redaktorka: „Dominika Metoda Trčku zatkli komunisti v apríli 1950 počas barbarskej noci. Väznili ho v Ilave, Mírove, a nakoniec v Leopoldove.“

František Fedorišin, gréckokatolícky farár Trnava: „Istý svedok, ktorý bol s ním v cele, doktor Anton Neuwirth hovorí, že keď tak raz pred Vianocami sedel pri okienku, pozeral von, spieval si koledu, tak ho začul strážca, prišli po neho, zaviedli ho na samotku, kde nebolo nič, len čistý betón, aj posteľ bola z betónu.“

Redaktorka: „Pre zlé podmienky a vysilenie ochorel a v päťdesiatom deviatom vo väzení zomrel.“

František Fedorišin, gréckokatolícky farár Trnava: „Ale ten intímny život s Ježišom Kristom, tá sloboda, ktorú on prežíval voči moci vtedajšieho sveta, tak toto môžeme zažívať aj my dnes voči egoizmu, voči tomu, čo tento svet nám ponúka.“

Kristína Rehorčíková
STV 1, 24/08/2012

Novela zákona o zdravotnej starostlivosti

Poslankyňa Lucia Nicholsonová z SaS predkladá návrh novely zákona o zdravotnej starostlivosti, ktorým chce oddémonizovať sterilizácie na Slovensku a sprístupniť túto zdravotnícku službu ľuďom, ktorí si to nedokážu zaplatiť. Bezplatná sterilizácia podľa Nicholsonovej je jednou z najspôhlivejších metód antikoncepcie, ktorá sa využíva v modernom svete. Návrh novely zákona by umožnil bezplatnú sterilizáciu ženám s minimálne štyrmi deťmi a ženám starším ako tridsaťpäť rokov s najmenej tromi deťmi.“

Rádio Slovensko, 28/08/2012

Samozvaná reštaurátorka zmenila kostol na pútnické miesto

Naivistická reštaurátorská práca, pri ktorej postaršia španielska veriacca doslova premenila fresku Ježiša Krista na vlasatú opicu, podnietila srandistov na internete k podobným výtvarným počinom. Na opicu tak zmenili napríklad Ježiša a všetkých apoštolov z Da Vinciho Poslednej večere či dieťaťko z obrazu Madona s dieťaťom od toho istého majstra. Rozmazané ústa podľa vzoru španielskej „umelkyne“ dostala Mona Lisa aj postava na obraze Výkrik od slávneho nórskeho expresionistu Edvarda Muncha. Vyše 80-ročná žena šokovala španielskych kultúrnych činiteľov, keď sa na vlastnú päsť chopila reštau-

rátorského štetca a „opravila“ fresku Ecce Homo (Ajhľa človek) od Eliasa Garcíu Martíneza, ktorá bola pýchou kostola neďaleko Zaragozy vyše sto rokov. Nástenná maľba chátrala vinou vlhkosti. Jej iniciatíva sa stala ihneď hitom na internete a vtipkári si neodpustili obdobné úpravy najslávnejších svetových umeleckých diel. Amatérska reštaurátorka zo Španielska Cecilia Giménezová medzitým pritiahla do kostola v španielskom mestečku Borja zástupy zvedavcov, ktorí chcú jej paškvil vidieť na vlastné oči. Účet na twitteri s názvom Fresco Jesus už má vyše 4 000 sledujúcich.

čtk, Pravda 28/08/2012

Augustínske leto vie páliť

Cirkevný sviatok biskupa Augustína (28. 8.) dal názov augustínskemu letu, ktoré prichádza so 65-percentnou pravdepodobnosťou.

Aj keď posledným obdobím v oficiálnej vláde leta bude v polovici septembra ešte mariánske leto (všetky ďalšie po termíne jesennej rovnodennosti už budú mať označenie „babie“), favorizované augustínske má svoj pôvab aj v zakotvení v pravom dovolenkovom čase. Najvýstižnejšie vysvetľuje výskyt pekného teplého počasia populárna česká pranostika: Svätý Augustín rád si hľadá stín. Chladné noci však naznačujú oprávnenosť deduškovskej pravdy: Po sviatku svätého Augustína bez leta už bude krajina.

Teplo chladí Katku

Počasia v tento deň je spájané i s perspektívami, keď je známe: Ak horúco na Augustína, veľmi studená

bude Katarína (24. 11.). Pre ľudí, ktorých strašili búrky, môže byť útechou poznatok predkov práve na Augustína vraj búrky emigrujú do svojej zimnej siene, kde zotrávajú až do jari. Aj zajtrajšok (29. 8.) patrí k významným pranostickým termínom - veriaci si pripomínajú deň popravy svätého Jána Krstiteľa. Tvorí ho známy príbeh, keď si rozmazaná Herodesova mladá slečna vyžiadala ako honorár za tanec od kráľa Krstiteľovu hlavu. Naši predkovia spojili tento čin v pranostike s odchodom leta a vraví sa: Na sviatok s'átia sv. Jána Krstiteľa od nás odlieta leto. Roľníci niekde dodnes dodržiavajú tradíciu - tá zásadne neodporúča pracovať v záhrade ani v sade s ostrými predmetmi - kto by rezal hlávky kapuste, orezával stromy či oberal s pomocou ostrých predmetov ovocie, riskuje veľkú budúcu neúrodu.

(eb), Korzár 28/08/2012

Zmena sídla školy

Základnú umeleckú školu Júliusa Kowalského by ste na Jesenského ulici hľadali márne. Jej novou adresou je Mestské divadlo Pavla Országha Hviezdoslava. Škola sa musela presťahovať po tom, ako budova za dramatických okolností zmenila majiteľa.

Kauza školy na Jesenského siaha do roku 1996. Odvtedy trval súdny spor medzi rímsko-katolíckou cirkvou a hlavným mestom. Prvostupňový súd rozhodol v prospech cirkvi v roku 2008. Jeho rozhodnutie potvrdil druhostupňový Krajský súd v Bratislave sedemnásteho marca 2010, teda pred poldruha rokom. Mesto sa proti rozsudku neodvolalo, ani neinformovalo Staré Mesto o zmene vlastníckych vzťahov. Magistrát to oznámil staromestskej samospráve až v máji tohto roka. Učítelia sa to dozvedeli koncom augusta a rodičia až začiatkom septembra.

Daniela Rodinová, hovorkyňa Magistrátu Bratislavy: „K tomuto kroku bola samospráva nútená pristúpiť po tom, ako objekt na Jesenského ulici, ktorý viac ako jedno storočie slúžil výlučne na vzdelávanie, školstvo, bol práve rímskokatolíckou cirkvou po ukončení reštitučného súdneho sporu s mestom predaný súkromnej spoločnosti. Za najvhodnejší priestor bolo vytypované mestské divadlo, ktoré nemá vlastný umelecký súbor a viaceré priestory v administratívnych častiach sú nevyužitú.“

Rastislav Iliev, redaktor: „Divadlo sa tak od tretieho septembra stane novým priestorom pre takmer tristopäťdesiat žiakov v tanečnom, výtvarnom, literárno-dramatickom a hudobnom odbore. Staré Mesto však ako zriaďovateľ školy rozhodlo, že v tomto školskom roku neotvorí prvú triedu, aj keď podľa veľkého záujmu rodičov mohli otvoriť až dve prvácke triedy. Rozpočet školy bude zaťažovaný len poplatkami za poskytnuté služby a odobrané energie. Od platenia nájomného je oslobodená, keďže sídli v mestskom objekte.“

TV Bratislava, 30.8.2012

Kaplnka na Mestskom úrade v Prešove napriek prísľubu stále nie je

Prešovský poslanec, ktorý pred rokom žiadal radnicu o zriadenie ekumenickej kaplnky na úrade, je sklamaný. Kaplnka dodnes nie je napriek prísľubu, že sa budú hľadať priestory. Poslanec podozrieva vedenie mesta, že ochotu len predstiera. Informuje Róbert Latta, redaktor: „S návrhom, aby bola na prešovskom úrade ekumenická kaplnka, prišiel poslanec Peter Krajňák v auguste minulého roka. Inšpiroval sa vojenskými či policajnými útvarmi, nemocnicami, ale aj Úradom vlády: „Viem, že sú ľudia ktorí možno povedia, no ešte aj tam sa cirkev napchá na mestský úrad, ale Prešov by mal mať také pietne miesto.“

Redaktor: „Nápad sa pozdával aj väčšine Prešovčanov, ktorých sme oslovili.“

Redaktor: „Peter Krajňák ale po roku nemôže hovoriť o spokojnosti. Radnica podľa neho prisľúbila hľadať vhodné priestory, no kaplnka na úrade dodnes nie je: „Tá ochota bola zhmotnená v tom, že som dostal list z mestského úradu, kde bol prísľub, že tejto veci sa budeme venovať. Nestalo sa tak. Cítim skôr, že na strane mestského úradu je ako keby nejaká bariéra, že cirkev áno, len nám to neťahajte tu na úrad.“

Pavel Hagyar, primátor Prešova: „Priestory sme hľadali. Musím povedať, že nejakú špeciálnu miestnosť, kde by mohla byť takáto kaplnka, sme na mestskom úrade nenašli. Sú tu všetky hlavné cirkvi, ktoré majú svoje chrámy. A ak veriaci chce nájsť svoje miesto na meditáciu, či na výzvy k Bohu, ide do týchto chrámov.“

Redaktor: „Peter Krajňák sa vzdať nemieni.“

Peter Krajňák, poslanec Mestského zastupiteľstva Prešov: „Minimálne v rámci interpelácií pripomeniem túto vec pánovi primátorovi. Máme aj voľné priestory a ten argument, ktorý bol prezentovaný že nemáme, tak nie je pravdivý.“

Redaktor: „Pavel Hagyar ale tvrdí, že nápad ako taký neodmieta. Na tento účel by po zrekonštruovaní mala slúžiť obradná miestnosť.“

Rádio Regina, 30/08/2012

„Akcia R“ likvidovala kláštory

Dvadsiaty deviaty august, to nie je iba výročie Slovenského národného povstania. Je to aj výročie udalosti, ktorá dokazuje ako veľmi komunisti nenávideli cirkev. Presne pred šesťdesiatimi dvoma rokmi sa o ôsmej ráno začala Akcia R. Autoritatívny režim sa takto an Slovensku rozhodol zlikvidovať ženské kláštory.

Akcia sa volala R, lebo išlo o rehoľníčky. Mala byť miernejšia, ako Akcia K, pri ktorej pred pár mesiacmi v roku 1950 zlikvidovali u nás mužské kláštory. Iba ak by rehoľníčky kládli odpor, mala byť využitá pomoc bezpečnosti.

Ukážka z filmu Pilátova amnestia

Redaktor: „Pri sledovaní činnosti jednotlivých ženských reholí sa zistilo, že tieto nevykonávajú žiadnu prospešnú činnosť a spreneverili sa svojmu pôvodnému poslaniu.“

Redaktor: „Mnohým rehoľníčkam však dvadsiateho deviateho augusta 1950 nečakane prišli na pomoc obyčajní ľudia. V pätnástich kláštoroch v rôznych mestách na Slovensku nedovolili rehoľníčky odvieť, pričom dochádzalo aj k ostrým konfrontáciám a napadnutiu prítomných funkcionárov. V týchto kláštoroch preto musela nastúpiť oceľová päsť Zboru národnej bezpečnosti, Ľudových milícií a Štátnej bezpečnosti.“

Rehoľníčka, obeť „Akcii R“: „Pre nás mladých to bolo dobrodružstvo, nám to nerobilo problém. Ale staršie sestričky veľmi plakali.“

Redaktor: „Za tri dni Akcie R sa podarilo sústrediť takmer dvetisíc rehoľníčok, skončili väčšinou v určitých kláštoroch v Česku.“

Rehoľníčka, obeť „Akcii R“: „Dali nás do ledeckých česárni vlny. To bola veľká česárňa, kde dovážali vlnu z Nového Zélandu, z Austrálie, tam dali staršie sestričky, ktoré nemohli pracovať pri stroji a nás mladšie dali ku strojom.“

Redaktor: „Zväčša za rozvracanie republiky a vlastizrada bolo odsúdených osemdesiatosem rehoľníčok, štát zhabal kláštorom majetok.“

Patrik Švajda, moderátor: „A pri Akcii R ešte zostaneme. Dnes sa na ňu spomínalo aj v Trnave, v kláštorom kostole uršulínok. Práve tento rád bol pred šesťdesiatimi dvoma rokmi komunistickým režimom mimoriadne zasiahnutý. Spomienku sleduje od

začiatku Rado Igaz. Tak Rado, ako si v Trnave pripomínajú túto udalosť?“

Redaktor: „Dobrý večer. Tak práve v tejto chvíli sa nachádzame v kláštore uršulínok v Trnave a vchádzame do krypty. Je to pomerne vzácna udalosť, pretože pre miestne rehoľníčky je aj vzácny dnešný deň. A do krypty preto, lebo práve tu ležia mnohé sestry, ktoré zažili tie udalosti z roku 1950 a napríklad jedna z nich je Stanislava Enstová, ktorá bude pravdepodobne vďaka tomu utrpeniu druhou blahoslavenou v dejinách vlastne slovenskej cirkvi. Čo sa týka priebehu dnešnej slávnosti, spomínalo sa najmä utrpenie, spomínal sa význam utrpenia, bola tu teda svätá omša. Každopádne takou ústrednou postavou bola rehoľníčka, osemdesiatdvaročná sestra Natália, ktorá je tiež uršulínkou, ktorá je takou jednou z posledných pamätníčok týchto udalostí z dvadsiateho deviateho augusta 1950. No a ona hovorila aj o tom, že ako poznačila celá táto udalosť vlastne rehoľníčky na Slovensku v tom období, keďže sa už blížil komunistický režim, tak ako keby všetci cítili, že treba sa na poslednú chvíľu vstúpiť do rehole, preto bol veľký pretlak novíciek. Odttedy ako keby odišla celá jedna generácia, bol taký odmäk v roku 1968. Každopádne veľmi pravdepodobne úplne sa z týchto udalostí z roku 1950 ženské rehole na Slovensku nespamätali. Ten odliv zatiaľ, alebo ten príliv nie je taký veľký, ako bol vtedy. Teraz si pozrite udalosť, ktorá bola dnes takou možno ústrednou. Po svätej omši sa stretli práve osemdesiatdvaročná sestra, ktorá je mimochodom Natália, ktorá je mimochodom veľmi vitálna, so svojou žiačkou. No a takto si spomínajú na udalosti.“

Natália Vráblová, rehoľná sestra: „Mali sme celkom iné plány v živote, áno, že budeme pracovať s mládežou, že budeme vychovávať a boli sme odsúdené na takú prácu, že na tých poliach a v tých továrňach.“

Pamätníčka: „To bolo veľmi smutno, keď v tom päťdesiatom barbarskej noci ich zobrali, jedna rodina v Trnave za nimi plakala, hlavne my žiaci, lebo sme nevedeli pokračovať kam ďalej, tuto to gymnázium. Oni boli veľmi milé, veľmi pozorné a úžasná disciplína bola u nich.“

Rado Igaz, Markíza, 29/08/2012

Biskupi proti výboru pre práva sexuálnych menšín

Katolícki biskupi nechcú v rade vlády pre ľudské práva výbor, ktorý by sa osobitne mal venovať diskriminácii rodových menšín. Vláda by jeho schválením podľa nich išla proti vlastnému programovému vyhláseniu, v ktorom sa zaviazala, že bude ochraňovať zákon o rodine, keďže neheterosexuálni ľudia do štandardného manželského modelu nezapadajú. Aktivisti okolo sexuálnych menšín na druhej strane potrebu samostatného výboru obhajujú. Viac povie Peter Valovič: „Konferencia biskupov Slovenska odmieta, aby vláde radil orgán, zastávajúci sa sexuálnych menšín. Rada vlády pre ľudské práva, ktorej predseda minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák, pritom schválila jeho založenie jednomyselne. Zriadenie výboru by podľa biskupov bolo proti zákonu o rodine, ktorý má chrániť rodinu ako zväzok muža a ženy. Hovorca Konferencie biskupov Jozef Kováčik: „Požiadavky tejto komunity narušajú právnu ochranu inštitútov manželstva a rodiny, ktoré požívajú privilégiá, vyplývajúce z objektívnych prínosov pre spoločnosť, ako sú napríklad plodenie a výchova detí, vytváranie ekonomického, sociálneho, kultúrneho, duchovného zázemia. Čiže z tohto pohľadu vnímame túto požiadavku na vytvorenie takéhoto výboru ako nelegitímnu.“

Redaktor: „Romana Schlesinger z Iniciatívy Inakosť tvrdí, že výbor proti programovému vyhláseniu vlády nejde, pretože nebude mať legislatívnu funkciu a problematiku sexuálnych menšín bude riešiť na úrovni vzdelávania, výskumu a zberu dát. Nesúhlasí ani s argumentom, že bude jeho agenda totožná s výborom pre elimináciu všetkých foriem diskriminácie. Rada vlády pre ľudské práva má mať sedem sekcií v podobe výborov tak, ako sú popísané v antidiskriminačnom zákone z roku 2004. Romana Schlesinger.“

Romana Schlesinger, Iniciatíva Inakosť: „Priятý antidiskriminačný zákon v podstate kopíruje všetky dôvody zákazu diskriminácie, toto je vlastne posledný výbor, alebo posledná skupina menšín, ktorá v tej rade vlády chýba. Takže v podstate to nie je objavovanie nejakej teplej

vody, je to vlastne iba doplnenie toho, čo tam vždy chýbalo.“

Redaktor: „Vznik výboru obhajuje aj predseda Rady vlády pre ľudské práva a národnostné menšiny. Treba si vraj uvedomiť, že žijeme v spoločnosti spolu s ľuďmi s inou sexuálnou orientáciou a ich boj za uznanie rovnakých práv považuje za legitímny. Hovorca ministra zahraničných vecí Boris Gandel.“

Boris Gandel, hovorca ministra

zahraničných vecí: „Nie je to len záležitosťou iba Slovenska, ale celosvetovou a touto otázkou sa zaoberá Rada Európy, ako aj ďalšie medzinárodné inštitúcie. Ako som povedal, Slovensko je modernou demokratickou krajinou, kde má diskusia svoje miesto a opodstatnenie.“

Redaktor: „Vznik výboru musí ešte odobriť vláda. Počas vlády Ivetty Radičovej túto iniciatívu blokovali najmä ministri z KDH.“

Rádio Slovensko, 28/08/2012

Únik tajných pápežských dokumentov

Do aféry týkajúcej sa úniku tajných pápežských dokumentov údajne mohlo byť zapletených ďalších dvadsať osôb. Zatiaľ v tomto prípade oficiálne vyšetrujú iba osobného sluhu Benedikta XVI. a muža, ktorý mal v pápežskom sídle na starosti informačné technológie. Do prípadu sú zrejme zapojení aj vysokí predstavitelia cirkvi, ktorí sa snažia upozorniť na korupciu a nekalé praktiky. Kampaň je údajne zameraná na druhého muža Vatikánu - kardinála Bertoneho.

Rádio Slovensko, 28/08/2012

Pipi Dlhá Pančucha v ruskom chráme

Aký je to chrám, keď doň nesmú nabehnúť tri Pipi Dlhé Pančuchy a modliť sa k Bohorodičke provokatívnym spôsobom, aby ich zbavila samovládca? Aký je to chrám, keď doň musia nabehnúť tri Pipi Dlhé Pančuchy a modliť sa k Bohorodičke provokatívnym spôsobom, aby ich zbavila samovládca? Neurážajte tie dievčatá, že sú uletené. Už po vynešení rozsudku je predsa jasné, že to trafili presne. Povedali pravdu a budú za ňu pykať. A spravili to ozaj talentovane. Mali stáť na rohu ako jehovistky s papierikom, na ktorom bude preškrtnutý Putin, aby si ich ledva niekto všimol? Spravili to, čo v histórii robia jediným odvážnym gestom len tí, čo sú na to povolani. Drzo ako deti. Intuitívne a presne. Čo na tom, že vám ich hra na gitare nič nehovorí? Nerobte z nich šialené umelkyne, aj keby nimi stokrát boli, to je v tejto chvíli ich jediného úderu do živého nervu, v ktorom sa spája svetská moc s cirkevnou v zvrátenom objatí, úplne jedno. Spravili nevyhnutnú a správnu vec. Vykrikli pravdu o prepojení moci. Obviňovať ich z lacného marketingu seba samých je podobné, ako keby ste tvrdili, že Palach sa upálil,

aby bol slávny. Apropos – aj on tým asi dosť nepríjemne vyrušil ľudí na námestí v ich kontemplácii! Nerobte z nich hlupane. Tie dievčatá presne vedeli, čo robia, a tak isto veľmi dobre vedeli, čo ich za to čaká. Buďte si istí, že v ruských gulagoch sa toho veľa nezmenilo. Napriek tomu sa na súde smejú. Sú to punkerky. Všetka česť. Budú sa rehlit' aj s bacharskou bagančou v skravených ústach. Aj v poslednej chvíli zašliapnutia v ruskom bahne. Neurážajte sa. Iba im nerozumieme. To, že kričali v chráme, svojskou modlitbou vás predsa nemôže uraziť. Nemočili na oltár. Nesúložili na ňom s kuraťom. Ich akt sa navždy bude volať „Bohorodička, zbav nás Putina“. To nie je náhoda. Neznížujte manifest pravdy na lacné politické gesto. Tá špinavá politická prostitútko je v skutočnosti ruská pravoslávna cirkev s briliantovými hodinkami na ruke, nie Pipi Dlhá Pančucha. Trafila presne do čela a ruský Golem ožil. Neskĺznite do toho najlacnejšieho súdenia punkeriek. Kristus by sa k takému ničomu nikdy neznižil. Znalci Zákona! Privlastnili ste si kľúč k poznaniu a poslední budú prví aj bez vás už zajtra. Lucia Piusi, SME 30/08/2012

Cirkvi si konár pod sebou pília samy

Každý týždeň pribúdajú nové a nové výsledky vyšetrenia zdravotného stavu pacienta, ktorým je náboženská viera nielen vo „výstavných halách“ náboženského života (západná Európa, USA), ale aj v odľahlejších kútoch sveta (Vietnam, Ekvádor, Island ap.). Diagnóza: viera na ústupe.

Írsko, Francúzsko a Česko na čele „neveriacich“

Medzi najmarkantnejšie prípady patrí Írsko, kde za sedem rokov (2005 až 2012) klesol počet veriacich zo 69 percent na 47. V celosvetovom rozsahu je tento pokles deväťpercentný. Za tento čas sa súčasne takmer zdvojnásobil počet ľudí, ktorí sú presvedčenými ateistami: zo 4 na 7 percent. Najväčší nárast počtu ateistov zaznamenalo Francúzsko (29 percent) a Česko. Ak sa 4,7 milióna Čechov odmietlo prihlásiť k akejkoľvek cirkvi a 3,6 milióna je bez náboženskej viery (čo je spolu až masívnych 80 percent obyvateľstva), robí to z Českej republiky jednu z najateistickejších krajín na svete. Prekvapením sú čísla z USA, o ktorých platilo, že sa veľmi líšili od iných rozvinutých krajín - boli „nábožnejšie“. Ale už aj v tejto „božej zemi“ sa ľudia odvracajú od cirkvi. V jednom z ostatných prieskumov zaškrtlo 19 percent opýtaných v otázke náboženskej príslušnosti kolónku „žiadna“. Na porovnanie: v roku 1990 to bolo 6 percent, v roku 2008 15 percent, v roku 2010 už 18 percent. Zmena je pomalá, ale prichádza. Dokázal to napríklad Herb Silverman, prezident Sekulárnej koalície pre Ameriku, ktorý kandidoval v roku 1990 na post guvernéra Južnej Karolíny. Zákon tam zakazoval, aby ateista zastával verejný úrad. Vo voľbách síce prepadol, ale jeho kandidatúra viedla k tomu, že najvyšší súd zrušil protiústavný zákon.

Áno „pochybným“ menšinám v USA

Veľmi zvláštnu príchuť má aktuálna skutočnosť, že ak si chcú americkí kresťania zabezpečiť pre budúcnosť svoje tzv. tradičné náboženské hodnoty, musia si za prezidenta zvoliť človeka, hlásiaceho sa so svojou šesťčlennou rodinou k Cirkvi Ježiša Krista svätých neskorších dní, v skratke povedané mormóna Mitta Romneyho. V roku 1967 sa uchádzal o kandidatúru na post prezidenta jeho otec, tiež mormón, George Romney. Vtedy sa vyslovil každý piaty Američan, že by

ani dobre kvalifikovaného katolíka nevolil za svojho prezidenta, ale už v roku 1968 sa do Bieleho domu nast'ahovala rodina Johna F. Kennedyho, prvého katolíka na tomto poste v USA. Nedávny výskum Gallupovho ústavu ukázal, že až 54% Američanov by volilo za prezidenta aj ateistu, keby bol pre svoj úrad „dobře kvalifikovaný“.

Je to síce najmenej pre jednu z „pochybných“ menšín (58 percent by volilo aj moslima, 68 percent geja alebo lesbu), ale treba si uvedomiť, že v roku 1958, keď bola otázka položená po prvý raz, to bolo len 18 percent. A dôvodov na straty pribúda...

Hriechy dnešné aj minulé

V čase rozdelenia sveta na kapitalistický a socialistický tábor vyhovovalo ľuďom, že cirkev stála na strane kapitalizmu a pápež Ján Pavol II. sa vedel mediálne postaviť za Solidaritu a za hnutie Preč od Moskvy v štátoch Varšavskej zmluvy. Už za života dnešných starších generácií sa však katolícka cirkev dopustila aj zásadných prechmatov. Pápež Pius XI. blahoželal v roku 1938 generálovi Francovi k víťazstvu v občianskej vojne a aj ďalší pápeži dobre vychádzali s katolíckymi diktátormi. Strate sympatií „pomohla“ aj demontáž reforiem 2. vatikánskeho koncilu, ktorými sa pokúsil modernizovať katolícku cirkev pápež Ján XXIII., ale ktorým zasadiť smrteľnú ranu Pavol VI., keď odmietol zrušiť zákaz antikoncepcie a odsúdil ju encyklikou Humanae vitae. Pokračovalo to odsúdením tzv. teológie oslobodenia Jánom Pavlom II. a nasledovalo obdobie škandálov a vieroučných nedorozumení. V západnej Európe a USA sa prevalili roky tutlané prípady sexuálneho zneužívania. Cirkev vyplatila svojim obetiam obrovské sumy odškodného (len v USA do roku 2009 predstavovala táto suma 2,6 miliardy dolárov). Postoj k viere podľa prieskumov ovplyvňuje aj vyšší životný štandard ľudí či bezpečné sociálne siete, ktoré pomáhajú odbúravať strach o budúcnosť. Bohatí ľudia údajne strácajú zmysel pre náboženstvo; hovorí sa aj o úrovni vzdelania. Svoje urobili akcie Vatikánu v podnikoch na prezeratívy a finančné nezrovnalosti Vatikánskej banky. Udalosti posledného desaťročia, charakterizované sexuálnymi deliktmi kňazov v Írsku, v USA, ale aj v Británii, Nemecku a Rakúsku, viedli k ďalšiemu (a masívnejšiemu)

vyprázdňovaniu kostolov a na mnohých miestach k ich premene na profánne stavby, byty a obchodné podniky. Následkom je nedostatok dorastu v seminároch a „import“ domorodých kňazov z bývalých kolónií.

Religiozita automaticky neznamená slušnosť

Slovensko je kresťanská krajina, ale to neznamená, že všetci veriaci Slováci chodia každú nedeľu do kostola. Mnohí majú pocit, že náboženstvo v živote ich rodičov niečo znamenalo, a hoci to nevedia definovať, nevzdávajú sa toho. No na iné myslia, o inom sa bavia. Niektorí politici majú síce kresťanstvo napísané na čele a robia všetko možné, aby zo Slovenska urobili kresťanský štát no podryvajú práva žien, sexuálnych menšín a sociálnu ochranu nielen chudobných, ale aj stredných vrstiev obyvateľstva. Verejnosť opakovane zisťuje, že religiozita neznamená automaticky slušnosť. Keď sa publikujú rozsudky nad stovkami kňazov, ktorí pohlavne zneužívali svojich zverencov, keď sa prevažujú škandály okolo Vatikánskej banky, keď je až nechutná ziskuchtivosť miestneho farára a nenásytnosť hierarchie pri reštitúciách, keď Konferencia biskupov Slovenska neprimerane zasahuje do chodu svetského štátu, to všetko napomáha trendu Preč od Ríma. Bolo by úžasné mať politickú reprezentáciu, ktorá by sa väčšmi zaujímala o každodenné problémy tu na zemi, ako o to, čo bude na druhom svete, uvažujúc na národ v mene udržania si moci než živnú agendu najvyššej bytosti jedinej cirkvi.

Napriek stratám kresťanov pribúda

Kresťanov pribúda všade tam, kde je vysoká pôrodnosť. Katolíkov je na svete takmer 1,2 miliardy a ročne toto číslo narastá zhruba o jedno percento. Vzhľadom na súvislosť s vysokou pôrodnosťou a prítomnosťou kresťanských misií je reč najmä o afrických krajinách a štátoch Juhovýchodnej Ázie. Katolíkov ubúda predovšetkým v Európe, v USA, ale aj v Južnej Amerike. Evanjelikov je asi 800 miliónov a ich počet rastie predovšetkým v Južnej Amerike a Afrike. Na jednej strane prírastky veriacich, na druhej úbytok. Natíska sa otázka, či cirkvi, ktoré tak často sklamali, jedného dňa zaniknú. Boh vie..

Rastislav Škoda, Pravda 31/08/2012

Nevyženieš! Stačilo

Po prvý raz vystavil František Guldan svoju „kolekciu vyhnanstiev“ v Levoči, vtedy ju nazval Spišské exody. Zobrazovala deväť vln nútených odchodov ľudí v 20. storočí zo svojich domovov na Slovensku – či už ich príčiny boli sociálne, etnické, náboženské, rasové, alebo politické. Dnes ich na výstave v Slovenskej katolíckej charite, symbolicky nazvanej Jedenáste prikázanie: Nevyženieš! zobrazuje dvanásť, a dalo by sa ich narátať ešte viac. Slováci, ktorí húfne odchádzali do Ameriky; Maďari, ktorí odišli, lebo nesúhlasili so vznikom Československa v roku 1918; českí učitelia i úradníci s rodinami, ktorí museli opustiť autonómistické Slovensko po októbri 1938; Židia, ktorých deportovali a vyvražďili; Rómovia vyvezení do pracovných táborov a likvidovaní jednotkami SS; ľudia z východného Slovenska, ktorých v roku 1945 odvliekli do gulagov; Nemci, ktorých koncom vojny evakovali od nás ešte na príkaz Himmlera a ktorých potom povojnové Československo odsunulo z ich z dávnej vlasti; Maďari, ktorých vysídľovali do Česka; tí, ktorí odišli v obave pred vojakmi Červenej armády i na protest proti obnoveniu ČSR; protikomunistická emigrácia po roku 1948; utečenci postrielaní pri železnej opony; politickí väzni, rozprášaní rehoľníci a rádové sestry, „kulaci“, ktorí skončili v žalároch i „buržuji“ evakuovaní z ich bytov v rámci Akcie B; desaťtisíce emigrantov po auguste 1968; nové vlny po roku 1989. Posledný obraz venuje maliar Rómom, ktorí, ako hovorí Rado Gumulák z Charity, začali „nie celkom dobrovoľne“ odchádzať na Západ. Výstava, prirodzene, nezobrazuje tých, ktorí sa rozhodli odísť za prácou, novými príležitosťami či štúdiom už zo slobodnej spoločnosti – hoci by sme napríklad radi vedeli, koľkí z tisícok študentov v zahraničí sa vrátia domov. Ako sa s takýmto dejinami plnými násilných rezov, ruptúr a ochudobnení dá pestovať kontinuita v dodržiavaní pravidiel slušnosti, právneho štátu, vzájomnej úcty a tolerancie, ako sa dá kultivovať občianska spoločnosť? S ľuďmi ako Fero Guldan aspoň o čosi ľahšie: výstavu umiestnil do charitného Skladu solidarity, oázy uprostred petržalského panelákového prízemia. „Nesmieme zabúdať na ľudí na okraji spoločnosti, ľudí bez domova, bez rodiny, bez zamestnania, ktorí

Zlodej úradoval v kostole

KOŠICE – Polícia pátra po zlodejovi, ktorý sa cez víkend vlámal do kostola v košickej mestskej časti Myslava. Rímskokatolícky kostol je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok. Páchatel vylomil drevené pokladničky a skriňovú zásuvku a ukradol 150 eur. (sita), Plus jeden deň 28/08/2012

Tí, čo o morálke kážu

Jeden môj známy, sociológ, mi spomenul, aké je smutné, že evanjelictvo sa dnes na Slovensku nemôže prezentovať aktívnou vierou, len odvolávaním sa na evanjelické rody. Narážal na rozhovor v evanjelickom týždenníku, kde sa viac ako viera stavala do popredia rodinná tradícia. Jeho postreh ma zaujal: je súčasný stav, keď s prehlbujúcou sa sociálnou krízou v nebváľej sile prerážajú fundamentalistické postoje, skutočne krízou viery? Nie je všeobecne zaznamenaný úbytok členov cirkví a znechutenie len prirodzenou reakciou na čoraz arogantnejšie prejavovanú inštitucionálnu moc, v ktorej aj kresťanská láska bez okolkov predstupuje pred občanov a veriacich v stredovekom kostýme „majstra kata“?

Kráľ je oblečený

Česká spisovateľka Lenka Procházková, jedna z najznámejších osobností, ktoré v Česku kritizujú reštitučné snahy rímskokatolíckej cirkvi, to zhrnula možno najjasnejšie: cirkev už má s vierou máločo spoločné, a o to, že jej z košiara ovečky utekajú, sa stará sama. Ak sa český arcibiskup Duka zo svojej pozície vyjadruje o časti národa ako o luze a viac ako napríklad rušenie detských oddelení v nemocniciach ho zaujíma získanie 134-miliardového majetku, nevyvedá to veľa len o hodnotách cirkvi, ale aj o štáte, ktorý jej v tom je ochotný pomáhať. Na Slovensku to nie je inak. Sobáš s Vatikánom sa ukazuje ako kupliarsky pakt, o čom zd'aleka nesvedčí len nedávna kauza s arcibiskupom Bezákom. Už dlho nasadzuje klapky na uši politikov v súvislosti s pokusom o rozvod s inštitúciou, ktorá chce prostred-

níctvom kresťanstvo deklamujúcich strán v sekulárnom štáte ovládať všetky stránky života jeho obyvateľov. Žiadne veľké rozkrádanie štátneho a mestského majetku či moralizovanie na adresu sociálne slabších sa nezaobišlo bez členov KDĽ. A hoci ide o najflagrantnejšie pošliapavanie (aj) kresťanskej morálky, verejnosť im svojím mlčaním ešte stále umožňuje predstierať, že kráľ je oblečený. Zbožne klopiť zrak i sociálna demokracia a podobne ako cirkev viac ako účasť s ľuďmi prejavuje súcit s neoliberalným kapitalizmom.

Volanie po skutočnej viere

Nebezpečenstvo vy kalkulovalného manželstva štátu a cirkvi, ktoré sleduje hierarchizáciu a centralizáciu moci, sa vyfarbilo aj v ruskej kauze s feministicko-punkerskou kapelou Pussy Riot. Bez ohľadu na názor o spôsobe protestu v ortodoxnom chráme, väčšmi ako útokom na útlocit veriacich bolo vystúpenie dievčat volaním po návrate skutočnej viery, ba priam prosbou o návrat Boha, ktorý by sa konečne zastal všetkých tých, ktorým sa dnes v cirkevných háboch z kancl'a vysmieva. Niet divu, že Ján Čarnogurský vytvára predstavu a azda i pranie, že u nás by dostali ešte vyšší trest a nečudo, že by ho v tom podporili mnohí prívrženci režimu, na ktorého konci sa odohrala sviečková demonštrácia. Estetika protestov utláčaných vždy stála na hrane zákona, ktorý si vyžaduje ich utláčanie; a aj potreba skutočnej viery v Boha sa čoraz väčšmi zraňuje na hrane skutočnosti, že tí, parafrázujúc Karia Kryla, ktorí kážu o morálke, sú jej každodennými vrahmi. Silvia Ruppeldtová, občianska aktivistka, Pravda

v minulosti niektoré z týchto vyhnanstiev na vlastnej koži prežili.“ Niekomu možno chvíľu potrvá, kým tam trafi

– ale kto príde, bude mať na čo pozeráť i o čom rozmýšľať.

Martin Bútor, SME 31/08/2012